

5 anbefalinger til

Forenkling af producentansvar for emballage

Anbefalingerne er udarbejdet af Virksomhedsforum

Deltagende virksomheder:

Plus Pack

Arla Foods

Stok Emballage

Coop Danmark A/S

Ardagh Group

Madklubben

Den Sidste Flaske

Deltagende brancheorganisationer:

Landbrug og Fødevarer

Dansk Erhverv

Dansk Industri

Horesta

Grakom

SMV Danmark

PLUS PACK

coop

ArdaghGlassPackaging

STOK
Emballage

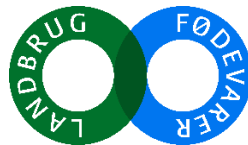
Madklubben

Arla

**DEN SIDSTE
FLASKE**

Dansk Industri

**DANSK
ERHVERV**

LANDBRUG FØDEVARER

HORESTA

SMVdanmark

GRAKOM
Kommunikationsindustrien

Overrakt

miljøminister Magnus Heunicke

25. februar 2026

Forord

Producentansvaret for emballage blev skabt som et værktøj i den grønne omstilling: Et system, der skal give virksomhederne større incitamenter til at reducere emballageforbruget og vælge mere miljørigtige emballageløsninger. Med den rette struktur og harmonisering med emballageforordningen, kan producentansvaret sikre effektiv affaldshåndtering og positiv miljøeffekt bl.a. ved at belønne dem, der vælger de mest bæredygtige løsninger. Det er et formål, som danske virksomheder bakker fuldt op om – og gerne vil arbejde aktivt for.

For at producentansvaret kan fungere som et strategisk grønt redskab, må det ikke drukne i kompleksitet. Producentansvaret medfører store administrative byrder, som er en udfordring for virksomhederne – særligt de små og mellemstore virksomheder med begrænsede ressourcer til administration.

I dag opleves reglerne desværre som en uigennemskuelig labyrint, hvor det grønne formål fortaber sig i unødvendig administration. Det danske system adskiller sig på mange måder fra producentansvarssystemerne i andre EU-lande, hvilket yderligere komplicerer efterlevelsen for virksomheder, der opererer på tværs af grænser. Forskellen ligger blandt andet i gebyrniveauerne, som på nogle områder er væsentligt højere end i andre lande, samt kravene til dokumentation og design. Samtidig har systemets indretning medført en skævvridning af konkurrencen – både mellem kollektivordninger, producenter og på tværs af materialetyper. Endelig rummer systemet en betydelig udfordring med såkaldte free ridere, hvilket svækker oplevelsen af retfærdighed og lige vilkår.

Budskabet fra danske virksomheder er derfor entydigt: Der er behov for en forenkling af reglerne.

I Virksomhedsforum har vi arbejdet målrettet mod én ambition: At samle en pakke af anbefalinger, som tilsammen skaber et mere enkelt, gennemskueligt og effektivt producentansvar – et system, virksomheder kan bruge aktivt som drivkraft i den grønne omstilling og som fremmer danske virksomheders konkurrenceevne. Anbefalingerne præsenteres på de følgende sider og er struktureret i temaer og konkrete initiativer med forskellig tidshorisont, kompleksitet og effekt på byrdelettelser. Anbefalingerne er oplistet i prioriteret rækkefølge. Forslagene skal dog ses som en samlet indstilling, ikke et katalog, man kan plukke enkeltdele fra. En fragmenteret implementering risikerer blot at flytte eller forstærke problemerne andre steder i værdikæden.

Emballageområdet er fortsat i hastig udvikling. Fra august 2026 og i årene frem, skal virksomhederne gradvist efterleve nye regler gennem emballageforordningen. Det nødvendiggør yderligere justeringer af producentansvaret. Virksomhedsforums opfordring er derfor klar: Arbejdet må ikke stoppe her. Implementering og vejledning skal tage udgangspunkt i virksomhedernes virkelighed og behov.

Der er behov for en samlet revision – ikke flere lappeløsninger. Det har hverken virksomhederne eller Danmark råd til.

Indhold

Forord		side 5
Baggrund for anbefalingerne		side 7
1. anbefaling	Klare definitioner og mulighed for at aftale ansvarsplacering	side 9
2. anbefaling	Simplere model for miljøgradueret bidrag	side 11
3. anbefaling	Enkel og tydelig indberetning af data	side 13
4. anbefaling	Lige og gennemsigtige vilkår hos kollektive ordninger og myndigheder	side 15
5. anbefaling	Simplere rammer for kompensation for erhvervsaffald	side 17

Baggrund for anbefalingerne

Det udvidede producentansvar for emballage medfører en helt ny struktur for affaldshåndtering i Danmark. Producentansvaret følger EU-regulering og har til formål at give virksomhederne incitamenter til at reducere mængden af emballage og bruge mere genanvendelig emballage. Producenterne peger dog på, at de administrative byrder forbundet med producentansvaret er for omfattende, og det er derfor med formålet om at give inputs til at reducere de administrative byrder, at Virksomhedsforum er blevet stiftet.

Virksomhedsforum er nedsat med henblik på at sikre proportional implementering af producentansvaret for emballage, der afvejer hensyn til EU-krav og medfølgende erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Virksomhedsforum er sekretariatsbetjent af Miljøstyrelsen.

Hvordan skal anbefalingerne læses?

De fem anbefalinger på de følgende sider, er udpeget af Virksomhedsforum som væsentlige for at kunne reducere de administrative byrder. De er udpeget, fordi de løser én eller flere uønskede effekter, som følger af den nuværende implementering af producentansvaret:

1. Et væsentligt tidsforbrug
2. Er udgiftsdrivende
3. Er produktionsbegrænsende

Hver anbefaling belyser først problemstillingen og hvilke udfordringer virksomhederne oplever. Herefter følger en række prioriterede forslag til handlinger, som vil understøtte den administrative byrdelettelse forbundet med anbefalingen. Der er for hver anbefaling udført en umiddelbar vurdering af anbefalingens effekt på administrative byrder. Dette er et skøn foretaget af Miljøstyrelsen på baggrund af input fra Virksomhedsforum.

Hver anbefaling afsluttes med en eller flere cases, der eksemplificerer de præsenterede udfordringer, som virksomhederne oplever.

Andre inputs fra Virksomhedsforum

Der er i regi af Virksomhedsforum udarbejdet en liste med andre forslag til ændringer i producentansvaret for emballage, som ikke er en del af kommissoriet for Virksomhedsforum. Disse vil i videst muligt omfang blive håndteret i det videre arbejde med implementering af nærværende anbefalinger, hvor også anbefalingernes miljøeffekter og reguleringsmæssige muligheder vil blive vurderet.

Anbefaling 1. Klare definitioner og mulighed for at aftale ansvarsplacering

Der er blandt virksomheder stor usikkerhed om placeringen af producentansvaret og hvilke emballager, der er omfattet hvornår. Virksomhedsforum påpeger en række uhensigtsmæssigheder ift. producentdefinitionen og placeringen af producentansvaret:

- Placeringen af producentansvaret er for kontekstafhængigt og situationsbestemt, og derfor meget svært at administrere.
- Fortolkningen af vigtige begreber og definitioner afviger fra andre EU-landes fortolkninger og praksisser, hvilket øger kompleksiteten.
- Muligheden for at handle miljøbevidst reduceres, da producentansvaret ofte ikke er placeret hos den virksomhed, der reelt har mulighed for at ændre emballagen.

Samlet set efterlader de nuværende regler og den tilhørende vejledning virksomheder usikre på deres ansvar.

Usikkerheden skaber grobund for en række fejl:

- Øget free-riding fordi virksomhederne ikke ved, at de har et ansvar, eller opgiver at sætte sig ind i det.
- Fejlagtig dataindberetning fordi det er usikkert, hvad der er omfattet af producentansvaret.
- Manglende kobling mellem ansvarsplacering og faktisk miljøpåvirkning og emballagemængde i affaldssystemet.

Hvilke udfordringer oplever virksomhederne?

1. Virksomhederne mangler klare og enkle regler samt bedre og mere vejledning, der tydeligt beskriver, hvornår en emballage er omfattet, og hvem der har ansvaret for den. Der hersker særligt usikkerhed om anvendelse og afgrænsning af begreber som genbrugsemballage, samleprincippet, tilgængeliggørelse, produktionsfase, etiketter m.v. Hertil er der behov for enslydende og kompetent vejledning fra henholdsvis Miljøstyrelsen, Dansk Producentansvar og de kollektive ordninger.
2. Med de nuværende regler placeres ansvaret ikke altid hos den virksomhed, der har mulighed for at bestemme udformningen af emballagen, og som har den nødvendige viden om, hvordan emballagen anvendes efterfølgende, hvilket er en forudsætning for korrekt indberetning. Samtidig er producentansvaret en stor opgave for mange små og mellemstore virksomheder, som ønsker at overholde reglerne, men ikke internt har kapacitet til at sætte sig ind i regelkomplekset.

Forslag til handlinger

1. Fortolkningsændring ift. generisk/ikke-generisk emballage.
2. Det er afgørende, at fortolkningsændringen følges af muligheden for at aftale ansvarsplacering mellem parter.
3. Vejledningsindsats koordineres mellem myndighederne så det sikres, at myndighederne taler med én stemme
4. Harmonisering af forståelsen af væsentlige begreber med forståelsen i andre EU-lande (fx ift. samleprincippet, tilgængeliggørelse, etiketter mm.).
5. Mulighed for, at en leverandør kan indrapportere data på vegne af små og mellemstore virksomheder, som har et producentansvar.

Skønnet effekt af anbefalingen

Forslag nr. 1 og 2 vil betyde store administrative lettelser.

Forslag 3 og 4 vil betyde mellemstore administrative lettelser.

Forslag 5 vil betyde store administrative lettelser for små og mellemstore virksomheder. For større virksomheder vil det være en lille administrativ lettelse.

CASES

Udfordring 1 En virksomhed har i slutningen af den åbne indberetningsperiode haft behov for at afklare, om placering af en etikette på en generisk papkasse, flytter producentansvaret fra fabrikanten til dem selv. Tilbage meldingen hos den kollektive ordning og Dansk producentansvar har været modstridende, og Miljøstyrelsen er ikke vendt tilbage inden den åbne periode sluttede. Da rådgivningen har været modstridende har virksomheden valgt ikke at indberette deres mængder til DPA. Der mangler derfor en emballagemængde i tildelingen og virksomheden er pga. forvirringen blevet en free-rider.

Udfordring 2 En større virksomhed har hos en dansk emballagefabrikant bestilt en række generiske papkasser. Virksomheden har ikke på forhånd vidst hvor mange af papkasserne, der efterfølgende vil blive eksporteret, og emballagefabrikanten har derfor været nødt til at indberette alle emballagerne på markedet i Danmark. Virksomheden anvender kasserne over en årrække til eksportvarer og videresælger derudover en mængde af kasserne til en anden virksomhed, der ligeledes anvender en del af kasserne til eksport. Da det er fabrikantens opgave at indberette korrekt, har de nu en større administrativ opgave i løbende at holde dialogen med virksomheder længere tilbage i værdikæden, som eksporterer emballagen i 2. led og derfor kender den eksporterede emballagemængde, samt løbende at justere de indberettede mængder til DPA.

Anbefaling 2. Simplere model for miljøgradueret bidrag

Den nuværende model for det miljøgraduerede bidrag er administrativ tung, og det er udfordrende at skaffe den nødvendige dokumentation, der skal til for at kunne graduere emballagen korrekt. Modellen er baseret på unikke danske designkriterier, der ikke er fuldt harmoniseret med de kommende EU-standarder. Leverandørkæden for emballage og råmaterialer er international, og i denne sammenhæng er Danmark for lille et marked til at kunne drive en udvikling med unikke krav. Det resulterer i, at det er svært for virksomhederne at fremskaffe den nødvendige data, og at modellen ikke formår at være den ønskede driver for innovation i markedet.

Hvilke udfordringer oplever virksomhederne?

Virksomhederne oplever en række udfordringer ifm. modellen for det miljøgraduerede bidrag:

1. Det er en stor arbejdsbyrde, og i nogle tilfælde umuligt, at fremskaffe de oplysninger der kræves for at emballagen kan gradueres korrekt. Det betyder, at emballager der burde kategoriseres på grønt niveau, ender i rødt niveau pga. mangel på data.
2. Modellen er administrativt kompleks, da en emballage kan skifte graduering undervejs, hvis den sættes sammen med delkomponenter som fx, etiketter, låg mm.
3. Det er uklart, hvordan miljøgradueringen skal dokumenteres.
4. Det er omkostningsfuldt at håndtere data, fordi oplysninger ikke direkte kan udveksles mellem forskellige datahåndteringssystemer.

Forslag til handlinger

1. Miljøgradueringen afventer de harmoniserede krav fra EU, som forventes vedtaget 1. januar 2028.
2. Hvis ikke det er muligt at afvente kravene i 2028, reduceres modellen mest muligt, med få designkriterier der opstilles efter et princip om væsentlighed ift. genanvendelsesmålene. Designkriterierne harmoniseres så vidt muligt med de kommende EU-standarder.
3. Transportemballage undtages graduering, da det i vid udstrækning allerede lever op til grønt niveau.
4. Øget vejledning i dokumentationsbehovet for designkriterierne, så der sikres ens vilkår på tværs af de kollektive ordninger.

Skønnet effekt af anbefalingen

Forslag 1 og 2 vil resultere i en stor administrativ lettelse for virksomhederne.

Forslag 3 og 4 vil resultere i en mellemstor administrativ lettelse men vil sikre, at virksomhederne ikke skal bruge tid på unødvendig dokumentation samt sikre ens krav for miljøgradueringen.

CASES

Udfordring 1 En dansk emballagevirksomhed retter henvendelse til en udenlandsk leverandør af delkomponenter, og beder dem om at sende oplysninger til brug for miljøgradueringen. Den udenlandske leverandør kender ikke kravet, og har ikke umiddelbart de nødvendige oplysninger. Leverandøren vurderer, at det ikke kan betale sig at efterkomme den danske virksomheds anmodning. Emballagen ender derfor i rødt niveau, pga. mangel på data, selvom emballagen, i dette eksempel, har en kvalitet efter grønt niveau.

Udfordring 2 Et supermarked med delikatesse indkøber en mængde emballager, som de af leverandøren har fået dokumentation på lever op til det grønne niveau i miljøgradueringen. Efter fyldning af emballagen bliver der påsat en etiket med indholdsfortegnelse og holdbarhedsdato. Denne etiket var ikke med i vurderingen af emballagen, da miljøgradueringen første gang blev dokumenteret, og dokumentation er derfor ikke retvisende mere. Den enkelte butik skal derfor indberette de korrekte data, når de ændrer på emballagens sammensætning. Dette er en administrativ tung opgave for den enkelte butik.

Udfordring 3 En virksomhed markedsfører glas med etiketter. Etiketter på glas skal være vandafvaskelige, hvis emballagen skal kategoriseres til grønt niveau. Virksomheden er i tvivl om, hvordan de skal dokumentere om etiketten er vandafvaskelig, da der ingen henvisning er til en teststandard under beskrivelsen af kriteriet. En virksomhed bliver af deres kollektive ordning vejledt i, at det betyder, at de skal fremvise en testrapport, som viser at etiketten kan fjernes med vand ved 60 grader. Virksomhedens konkurrent, der er medlem af en anden kollektiv ordning, får oplyst at dokumentationskravet betyder, at etiketten skal kunne fjernes ved 80 grader, og at virksomheden først skal fremsende en testrapport på forespørgsel. Begge virksomheder bliver kategoriseret i grønt niveau, hvilket giver konkurrenceforvridning, da opfyldelse af kriteriet administreres meget forskelligt.

Udfordring 4 En virksomhed beder om oplysninger om deres emballager hos emballageleverandøren til brug for miljøgraduering. Leverandøren leverer den efterspurgte data, men da virksomheden og leverandøren anvender to forskellige IT-systemer, kan informationen ikke umiddelbart overføres. Oplysningerne er opgjort på anderledes kategorier og med andre oplysninger, end dem som der skal benyttes til miljøgradueringen. Derudover eftersendes supplerende oplysninger i en mail. Det resulterer i, at der skal bruges mange timer på manuelt at overføre og omregne informationen til virksomhedens eget IT-system.

Anbefaling 3. Enkel og tydelig indberetning af data

Nogle af kravene til indberetning af data er svære for virksomheder at overholde, da den virksomhed, som har producentansvaret ofte ikke besidder de data, der skal indberettes. Det kan f.eks. være oplysninger om, hvor stor en mængde emballage, som er blevet eksporteret i et senere led i værdikæden eller fordelingen mellem husholdnings- og erhvervsemballage.

Hvilke udfordringer oplever virksomhederne?

Virksomhederne oplever en række udfordringer ifm. med indberetning af data:

1. Det kan kræve meget administration for virksomhederne at fremskaffe eksakte data for vægten af hver enkelt emballagekomponent. Derfor bør det være muligt at indberette mængder på baggrund af et rimeligt skøn, så virksomhederne ikke skal bruge lang tid på at fremskaffe eksakte data, som måske ikke eksisterer.
2. Det er meget svært for virksomhederne at vide, hvor stor en andel af deres emballage, der skal indberettes som hhv. husholdnings- og erhvervsemballage, da den virksomhed, der har producentansvaret, ofte ikke sælger direkte til slutbrugeren, eller at emballagen sælges på en måde, hvor det ikke er muligt for producenten at vide, om der sælges til husholdning eller virksomhed. Det skal derfor gøres nemmere for virksomhederne at inddеле forskellige emballagetyper i hhv. husholdnings- og erhvervsaffald. Det bør undersøges, hvordan andre EU-lande har håndteret denne udfordring.
3. Det er problematisk for virksomhederne, at de ikke har mulighed for at ændre i deres indberetning udenfor indberetningsperioden. Da producentansvaret er nyt og kompliceret har en del virksomheder indberettet forkerte markedsførte mængder f.eks. fordi de først kender mængden af eksporteret emballage, efter at de har indberettet. Ofte kan de ikke få ændret mængden med det samme, men skal vente til næste års indberetning. Det betyder, at der kan gå lang tid før den forkerte mængde bliver rettet. Det kan blive et problem for virksomheden, hvis der er tale om store mængder, da gebyrerne til DPA, Miljøstyrelsen og deres kollektive ordning udregnes på baggrund af de indberettede mængder.

Forslag til handlinger

1. Standardiseret og enkel metode til at skelne mellem husholdnings- og erhvervsaffald, f.eks. en fordelingsnøgle.
2. Igangsættelse af et nabotjek ift. hvordan andre lande håndterer rapportering af husholdnings- og erhvervsaffald.
3. Mulighed for at indberette rimelige skøn af gennemsnitsvægt for emballagekomponenter.
4. Et mere fleksibelt datasystem med bedre mulighed for løbende at ændre i indberettede data.

Skønnet effekt af anbefalingen

Forslag 1 og 2 vurderes at medføre en mellemstor administrativ lettelse, særligt for mindre virksomheder og virksomheder med komplekse værdikæder.

Forslag 3 vurderes at medføre en mellemstor administrativ lettelse, da virksomheden ikke skal indberette eksakte data for hver enkelt produkttype.

Forslag 4 vurderes at medføre en mellemstor administrativ lettelse, da virksomhederne selv hurtigere kan rette forkerte data i systemet.

CASES

Udfordring 1 Hvis en virksomhed sælger til både slutbrugere og grossister, som derefter videresælger deres vare, er det meget svært for producenten at vide, hvor stor en andel af den emballage, de markedsfører, som ender hos hhv. husholdninger og erhverv.

Udfordring 2 Hvis en virksomhed importerer mange mindre varepartier er det administrativt tungt at finde den eksakte vægt for hver komponent, som hver emballage består af. Med ændringen behøver virksomheden ikke at indberette den eksakte vægt af hver slags emballage, men kan gå ud fra et rimeligt skøn af gennemsnitsvægten af de materialekomponenter, som emballagen består af.

Udfordring 3 En virksomhed skal betale gebyrer til deres kollektive ordning, DPA og Miljøstyrelsen på baggrund af den årlige markedsførte mængde de har indberettet. Hvis den indberetning viser sig at være forkert, f.eks. pga. senere eksporterede mængder, kan de først ændre i tallet, når indberetningen åbner året efter.

Anbefaling 4. Lige og gennemsigtige vilkår hos kollektive ordninger og myndigheder

Det er et krav at virksomhederne skal melde sig ind i en kollektiv ordning. Virksomhederne har imidlertid været tvunget til at vælge medlemskab, før de har kendt priserne, hvilket har skabt udfordringer for både virksomheder og kollektive ordninger. Samtidig opleves medlemsvilkår som ugenomsigtige, og der har været hyppige uvarslede prisjusteringer, blandt andet som følge af myndighedernes ændring i vilkårene for producentansvaret. Det har både medført ekstra omkostninger og belastet samarbejdet mellem virksomhederne.

Hertil har rammerne for de kollektive ordninger bidraget til konkurrenceforvridning, idet der er forskel på priserne i de kommuner, som den enkelte kollektive ordning tildeles. Samtidig har fraværet af en godkendelsesordning for nye kollektive ordninger, gjort det muligt at etablere sig som kollektivordning med indtjening uden tilsvarende omkostninger til affaldshåndtering og sikkerhedsstillelse – mens andre kollektive ordninger i praksis og finansielt har løftet opgaven.

Hvilke udfordringer oplever virksomhederne?

Virksomhederne oplever at:

1. De kollektive ordningers medlemsvilkår og praksisser for fx hvor ofte de foretager prisjusteringer, er ugenomskelige og uhensigtsmæssige. Ændringerne er ofte et resultat af, at myndighederne ændrer i rammer og priser for producentansvaret.
2. Prisen hos den kollektive ordning har stor betydning for de priser, virksomhederne er nødt til at tage for deres produkter for at dække omkostningerne. Det er derfor konkurrenceforvridende, når der er forskel i priserne i de kommuner, som den kollektive ordning tildeles.
3. Som reglerne er i dag, er der unfair konkurrence i forbindelse med, at virksomheder vælger at skifte kollektiv ordning, uden at det finansielle ansvar i tilstrækkelig grad overdrages fra den ene kollektive ordning til den anden. Der er samtidig en bekymring for, at manglen på krav til oprettelse af kollektive ordninger giver øget mulighed for ugenomsigtighed og spekulation.

Dette medfører, at virksomhederne må bruge uforholdsmæssigt meget tid på at vælge den "rigtige" kollektive ordning, og at dette valg får en urimelig stor betydning for virksomhedernes konkurrenceevne.

Forslag til handlinger

1. Krav til kollektive ordninger om gennemsigtighed i medlemsvilkår samt en varslingsperiode for prisændringer på minimum tre måneder plus indeværende måned.
2. Afgørende at kravet til varslingsperioden følges af et tilsvarende krav om varslingsperiode for ændringer hos myndighederne, herunder også ved kommunerne.
3. Revision af den nuværende tildeling og mulighed for at justere tildelingen, evt. finansielt, i løbet af en tildelingsperiode.
4. Etablering af en godkendelsesordning, der sikrer mere lige vilkår mellem de kollektive ordninger.

Skønnet effekt af anbefalingen

Forslag 1 og 2 vurderes at være en lille til mellemstor administrativ lettelse. Dog vil det have stor økonomisk betydning, da det er dyrt at ændre priser på produkterne og i systemerne.

Forslag 3 og 4 giver mellemstor administrativ lettelse, men er vigtige for at sikre et fair og gennemskeligt system.

CASES

Udfordring 1 Prisen, som den kollektive ordning tager for at bringe en emballage på markedet, dækkes ved at virksomheden justerer prisen på produktet. Ofte har virksomhederne mange varenumre og en prisstigning vil betyde en genberegning af prisen for hvert enkelt varenummer. Dette udgør en stor opgave for virksomhederne, da ændringen også skal kommunikeres ud til kunder, ændres i IT-systemer, samt i nogle tilfælde ændres på prisskilte på hylderne.

Udfordring 2 Virksomhederne skulle melde sig ind i en kollektiv ordning før de kendte de faktiske priser hos de forskellige kollektive ordninger. For at dække omkostningerne til den kollektive ordning, er virksomheden nødt til at justere priserne på deres produkter. En virksomhed, der har meldt sig ind i en dyr kollektiv ordning, står nu i en skævvredet konkurrencesituation, da de må prissætte deres produkter til en højere pris end konkurrenten der valgte en kollektiv ordning, der har lavere priser.

Udfordring 3 Hvis en virksomhed under en tildelingsperiode vælger at skifte fra én kollektiv ordning til en anden, vil det påvirke de mængder, der er lagt til grund for tildelingen. Som reglerne er nu, resulterer skiftet ikke i en ændring af hverken mængder eller ansvar, hvilket betyder at det bliver den "gamle" kollektive ordning der bærer omkostningerne, og at den "nye" kollektive ordning har mulighed for at tilbyde attraktive priser, da de ikke har de samme omkostninger.

Anbefaling 5. Simplere rammer for kompensation for erhvervsaffald

Med den nuværende ordning for erhvervsaffald skal den affaldsproducerende virksomhed søge kompensation for indsamling og behandling af deres emballageaffald hos den kollektive ordning, som har ansvaret for en given fraktion i den kommune, hvor virksomheden har adresser. Samtidig vil virksomheder, der har mange adresser, fx detail eller hotelkæder, skulle danne sig et meget kompliceret overblik over hvilke kollektive ordninger, der har fået tildelt forskellige fraktioner i alle de kommuner, hvor de har afdelinger.

Virksomhederne kan vælge at lade en affaldsindsamler ansøge på deres vegne. Det vil dog ikke gøre administrationen mindre, men blot flytte administration fra virksomheden til affaldsindsamleren, som så vil skulle ansøge på vegne af hundredvis eller tusindvis af virksomheder. Ordningen medfører også betydelig administration hos de kollektive ordninger, som skal bruge mange ressourcer på at verificere og udbetale kompensationen. De kollektive ordninger har derudover svært ved at kontrollere udbetalingerne, fordi de blot ser regningen, men ikke er i berøring med affaldet. Det medfører, at nogle kollektive ordninger har opstillet en række formkrav til kompensationsansøgningen, som gør ansøgning mere besværligt for affaldsindsamlerne end nødvendigt og nogle gange direkte forhindrer at affaldsindsamleren kan ansøge på vegne af virksomheden. Det påvirker konkurrencen mellem de kollektive ordninger negativt, hvis der opstilles begrænsninger, der reelt medvirker til at færre ansøger, og der dermed udbetales mindre kompensation.

Samlet set fordyrer den nuværende model for erhvervsaffald producentansvaret, fordi det medfører et stort behov for administration hos både kollektive ordninger og virksomhederne. Samtidig bidrager den nuværende model til, at skævvride konkurrencen mellem de kollektive ordninger.

Hvilke udfordringer oplever virksomhederne?

Virksomhederne oplever konkret følgende udfordringer:

1. De kollektive ordninger har udviklet egne praksisser og krav til udbetaling af erhvervsaffald. Det betyder i praksis, at der ikke udbetales erhvervskompensation, fordi der er opstillet for mange administrative barrierer. Det påvirker også konkurrencen mellem de kollektive ordninger.
2. Det er alt for kompliceret for de affaldsproducerende virksomheder at gennemskue, hvor og hvordan de skal søge kompensation. Det betyder, at der er skabt et helt nyt stort administrativt lag på området for erhvervsaffald, og virksomhederne får ikke de penge, som de retmæssigt har krav på ifølge reglerne.

Anbefalingerne vil bidrage til at skabe mere ensartet praksis og mere lige konkurrencevilkår for de kollektive ordninger. Det vil sænke prisen for virksomhederne via en mere lige og effektiv konkurrence mellem de kollektive ordninger, og bidrage til en mere forudsigelig og ensartet forvaltning af producentansvarsforpligtelsen.

Forslag til handlinger

1. Rammerne præciseres i bekendtgørelsen, så det sikres at affaldsindsamleren kan søge på vegne af den affaldsproducerende virksomhed. De kollektive ordninger skal behandle alle ansøgninger ens og der må ikke opstilles unødige administrative barrierer.
2. Der udarbejdes en ny model for kompensation af erhvervsaffald, hvor virksomhederne ansøger et centralt sted, som omfatter alle fraktioner og kollektive ordning.

Skønnet effekt af anbefalingen

Forslag 1 vurderes at medføre en mellemstor administrativ lettelse. Dog vil det have en meget stor betydning for den økonomiske omfordeling mellem producent og affaldsproducerende virksomhed.

Forslag 2 vurderes at medføre en lille administrativ lettelse for producenten, men en meget stor administrativ lettelse for den affaldsproducerende og affaldsindsamlende virksomhed.

CASES

Udfordring 1 En affaldsproducerende virksomhed beder deres affaldsindsamler om at ansøge kompensation for erhvervsaffald på deres vegne hos den relevante kollektive ordning. Affaldsproducenten oplever dog, at de ikke modtager kompensationen, og at de ikke kan få en afklaring hos affaldsindsamleren om, hvornår de modtager deres penge. Det betyder, at virksomheden har mange penge til gode som påvirker virksomhedens likviditet. Affaldsindsamleren kan ikke give affaldsproducenten en afklaring fordi, deres ansøgning bliver afvist af den kollektive ordning. Det skyldes, at deres ansøgninger ikke lever op til den kollektive ordnings formkrav. Formkrav kan eksempelvis være at affaldsindsamleren ikke må fremsende en samlet ansøgning, som omfatter kompensation for mere end én virksomhed pr. ansøgning.

Udfordring 2 En virksomhed får afhentet erhvervsaffald af pap, metal og plast. Virksomheden ønsker at ansøge om kompensation hos den kollektive ordning. Derfor skal virksomheden finde frem til de kollektive ordninger, som har fået tildelt pap, metal og plast i virksomhedens kommune. Virksomheden skal derfor ansøge hos flere kollektive ordninger, fordi de forskellige affaldsfraktionerne er blevet tildelt til forskellige kollektive ordninger. Virksomheden har flere adresser (P-numre) og kompensationen skal derfor søges særligt for hver adresse og opdelt på den fraktion og mængde, som gælder de forskellige adresser. Det betyder, at virksomheden, i dette eksempel, undlader at sende en ansøgning, fordi det er for besværligt.

